

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 81/2021-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. februára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a zo sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], t. č. v Ústave na výkon väzby Nitra, zastúpenej advokátom Mgr. Dávidom Štefankom, Povoznícka 18, Bratislava, vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, namietaného porušenia základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 21 T 20/2020 v súvislosti s konaním o návrhu na odňatie a prikázanie veci inému súdu a postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos 78/2020 v súvislosti s konaním o návrhu na odňatie a prikázanie veci inému súdu, ako aj vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Nitra sp. zn. 21 T 20/2020 z 24. augusta 2020, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4 Tos 78/2020 zo 17. septembra 2020, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. októbra 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. v Ústave na výkon väzby Nitra (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), namietaného porušenia základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 5 a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 21 T 20/2020 v súvislosti s konaním o návrhu na odňatie a prikázanie veci inému súdu a postupom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos 78/2020 v súvislosti s konaním o návrhu na odňatie a prikázanie veci inému súdu, ako aj vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 a čl. 6 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 21 T 20/2020 z 24. augusta 2020 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“), ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tos 78/2020 zo 17. septembra 2020 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“), ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplývajú tieto skutočnosti:

«Uznesením vyšetrovateľa NAKA pod. sp. zn. ČVS: PPZ-721/NKA-FP-ZA-2019 bolo dňa 24.09.2019 podľa § 206 ods. 1 Tr. por. Sťažovateľke vznesené obvinenie za zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. a za zločin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. c), ods. 3 písm. a) Tr. zák...

Na základe návrhu zo dňa 24.9.2019, ktorým prokurátor Okresnej prokuratúry Nitra navrhol väzobné stíhanie sťažovateľky, dňa 26.9.2019 sudca pre prípravné konanie... vyhovel tomuto návrhu a rozhodol o väzbe sťažovateľky. S návrhom prokuratúry sa sudca pre prípravné konanie stotožnil a odôvodnenosť tohto rozhodnutia vymedzil väzobným dôvodom podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Dňa 11.03.2020 bola Okresnou prokuratúrou Nitra podaná obžaloba na Okresný súd Nitra, pričom pod č. 1 Pv 841/19/4403-122 (ďalej len ako „obžaloba“) konanie je vedené na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 21 T/20/2020...

Dňa 30.07.2020 bola Okresnému súdu Nitra sťažovateľkou doručená žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu. Sťažovateľka v žiadosti poukazovala na viaceré porušenia OČTK v prípravnom konaní, ako aj na neupozornenie na zmenu právnej kvalifikácie pred podaním obžaloby. Sťažovateľka následne žiadosť doplnila, pričom v tomto doplnení poukázala aj na dĺžku konania, ktorá je neprimeraná väzobnému konaniu. Sťažovateľka navrhla nahradenie väzby systémom elektronického monitorovania.

Samosudca Okresného súdu Nitra, JUDr. Vladimír Sopúch, Uznesením zo dňa 24.08.2020 sp. zn. 21T/20/2020 v bode I. podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol, že sa žiadosť o prepustenie z väzby zo dňa 28.07.2020 doručenej súdu dňa 30.07.2020 zamietla, nakoľko u sťažovateľky naďalej trvajú dôvody podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a zároveň v bode II. podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku rozhodol, že písomný sľub obvinenej sa neprijíma. Ďalej v bode III. samosudca podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nenahradil väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Proti rozhodnutiu Okresného súdu Nitra zo dňa 24.08.2020 sp. zn. 21 T/20/2020 podala sťažovateľka sťažnosť, ktorú písomne odôvodnila podaním zo dňa 31.08.2020 a následne doplnením tohto podania zo dňa 03.09.2020.

Uznesením Krajského súdu v Nitre v konaní pod sp. zn. 4Tos/78/2020 zo dňa 17.09.2020 bola sťažnosť do jej týkajúcich sa výrokov zamietnutá.

Okrem vyššie uvedeného podala sťažovateľka dňa 27.07.2020 návrh na odňatie jej trestnej veci z rozhodovania Okresného súdu Nitra a jej delegovanie na iný zákonný súd.

Okresný súd Nitra na hlavnom pojednávaní dňa 24.08.2020 do zápisnice uviedol, že „obžalovaná [REDAKOVANÉ], podala na Okresný súd Nitra dňa 22.05.2020 návrh na odňatie a prikázanie veci inému súdu z dôvodu zaujatosti. Súd po vyjadrení sa sudcov Okresného súdu Nitra a sudcov Krajského súdu Nitra vec v zmysle § 23 Trestného poriadku predložil Najvyššiemu súdu. Najvyšší súd SR listom súdu došlým dňa 10.07.2020 oznámil, že o námietke obžalovanej [REDAKOVANÉ] na odňatie a prikázanie veci meritórne nerozhodoval, keďže námietka nebola vznesená bezodkladne a jednak bola založená

na dôvodoch, o ktorých sa nekoná. Zároveň poukázal na skutočnosť, že o rovnakom návrhu už bolo rozhodnuté uznesením Najvyššieho súdu SR dňa 21.10.2019 pod sp. zn. 5Ntd/26/2019.“

Dňa 31.08.2020 podala sťažovateľka návrh na odňatie veci z rozhodovania Krajského súdu Nitra a jej delegovanie na iný zákonný súd.

Dňa 17.09.2020 Krajský súd v Nitre zaslal sťažovateľke odpoveď na návrh na odňatie veci z rozhodovania Krajského súdu Nitra a jej delegovanie na iný zákonný súd, vedený pod sp. zn. 4Tos/78/2020, ktorým sťažovateľke oznámil, že o návrhu nebude meritórne rozhodovať.

Od toho času Okresný súd Nitra nevydal žiadne rozhodnutie vo veci návrhu na odňatie a prikázanie veci a neurobil ani žiadny iný úkon smerujúci k rozhodnutiu o tomto návrhu.

Okresný súd Nitra pokračuje v konaní vo veci samej sp. zn. 21T/20/2020 ďalej, akoby návrhy ani neboli podané.»

3. Sťažovateľka v rámci argumentácie k postupu okresného súdu a krajského súdu vo veci návrhov na odňatie a prikázanie veci inému súdu uviedla, že na nimi zvolený postup nebol daný zákonný dôvod, preto ho hodnotí ako prejav svojvôle. Sťažovateľka je toho názoru, že skutočnosti uvedené v návrhoch na odňatie a prikázanie veci inému súdu, ktoré boli podané samostatne proti okresnému súdu a samostatne voči krajskému súdu, vo vzájomnej súvislosti vzbudzujú navonok dôvodnú pochybnosť o objektívnosti, nestrannosti a spravodlivosti rozhodovania pred okresným súdom a krajským súdom. Táto pochybnosť sa v kontexte všetkých okolností prípadu v jeho súčasnom štádiu mala nepochybne vzťahovať na všetkých sudcov tak okresného súdu, ako aj krajského súdu. Zo spisového materiálu podľa sťažovateľky vyplýva, že v jej trestných veciach už došlo opakovane niekoľkokrát k rozhodovaniu „o vylúčení súdu z rozhodovania a prikázaniu veci inému súdu“. V aktuálnej veci na súde prvého stupňa koná samosudca (JUDr. Vladimír Sopúch), na návrh ktorého už bola v minulosti jemu pridelená iná trestná vec sťažovateľky odňatá okresnému súdu a prikázaná inému súdu.

4. Sťažovateľka zdôraznila, že námietky smerovali v minulosti aj vo vzťahu k sudkyňi krajského súdu JUDr. Zite Matyóovej, ktorých opodstatnenosť konštatoval aj Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v uznesení sp. zn. 6 Ndt 16/2016. Menovaná sudkyňa rozhoduje ako predsedníčka senátu aj v práve prejednávanej veci.

5. Sťažovateľka je toho názoru, že konajúci sudca sa svojvoľne odmietol zaoberať jej návrhom na odňatie a prikázanie veci inému súdu a že v konaní vedenom voči nej nepostupuje objektívne a nestranne. Obsahom návrhov sťažovateľky na odňatie a prikázanie veci inému súdu bola zaujatosť sudcov celého okresného súdu, ako aj krajského súdu. O zaujatosti by tak mal podľa nej rozhodovať najvyšší súd, avšak v tomto prípade sa tak nestalo a o predmetných návrhoch sťažovateľky vôbec nebolo rozhodnuté.

6. Sťažovateľka je toho názoru, že okresný súd ani krajský súd nemôžu objektívne rozhodovať o jej osobe. V návrhu na odňatie a prikázanie veci tvrdila, že zo strany označených súdov dochádza k jednoznačnému šikanovaniu jej osoby a zneužívaniu práva proti nej. Preto považuje za nepochybné, že by sa mali vyjadriť jednotliví všetci sudcovia týchto súdov k svojej zaujatosti.

7. Sťažovateľka uviedla, že svoj návrh podľa § 23 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) prostredníctvom obhajcu riadne odôvodnila námietkou zaujatosti všetkých sudcov krajského súdu, ako aj okresného súdu z dôvodu ich osobného – negatívneho vzťahu k jej osobe. Podľa stabilizovanej súdnej praxe je dôvodom na odňatie veci príslušnému súdu a jej prikázanie inému súdu toho istého druhu a stupňa aj vylúčenie všetkých sudcov príslušného súdu.

8. Vo vzťahu k rozhodovaniu okresného súdu a krajského súdu o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby sťažovateľka uviedla, že v ktoromkoľvek štádiu konania v súvislosti s väzbou je potrebné posudzovať skutočnosti odôvodňujúce ponechanie obvineného vo väzbe, ako aj skutočnosti svedčiacie v prospech prepustenia obvineného z väzby veľmi citlivo. Sťažovateľka poukazuje na to, že okresným súdom, ako aj krajským súdom bola

nesprávne vyhodnotená existencia formálnych a materiálnych podmienok väzby. Zároveň namieta nedôvodné ustálenie dôvodu väzby podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, keďže existencia takýchto dôvodov väzby v jej prípade absentuje. Všeobecné konštatovanie súdov o splnení formálnych a materiálnych dôvodov väzby v odôvodnení napadnutých rozhodnutí je podľa nej nepreskúmateľné, nesprávne a nepostačujúce, keďže žiadnym spôsobom neodôvodnili naplnenie materiálnych a formálnych podmienok väzby v tomto štádiu konania. Odôvodnenie tzv. pokračovacej (preventívnej) väzby vyžadované zákonom musí byť prostredníctvom konkrétnych skutočností ako predpoklad väzby preukázaný a súdom dostatočným spôsobom aj zdôvodnený. Sťažovateľka tiež vytkla, že súdy sa absolútne nezaoberali tým, či je možné väzbu nahradiť ňou ponúknutými zárukami. Z predmetných rozhodnutí je teda podľa nej zrejmé, že okresný súd a krajský súd sa jej väzobnej veci riadne a osobitne nevenovali, neposudzovali podrobne, či sú naplnené materiálne a formálne podmienky väzby, a rovnako neskúmali a neodôvodňovali, či je možné väzbu nahradiť, čím porušili práva sťažovateľky.

9. Sťažovateľka je tiež toho názoru, že rozhodovanie o jej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu trvalo neprimerane dlhú dobu.

10. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti navrhla, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4Tos/78/2020 zo dňa 17.09.2020 bolo porušené právo sťažovateľky podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2 a ods. 5, čl. 46 ods. 1 a ods. 2, čl. 48 ods. 1 Ústavy SR a právo podľa čl. 5 ods. 3, čl. 5 ods. 4 a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských a práv a základných slobôd.

2. Postupom a rozhodnutím Okresného súdu Nitra sp. zn. 21T/20/2020 zo dňa 24.08.2020 bolo porušené právo sťažovateľky podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2 a ods. 5, čl. 46 ods. 1 a ods. 2, čl. 48 ods. 1 Ústavy SR a právo podľa čl. 5 ods. 3, čl. 5 ods. 4 a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských a práv a základných slobôd.

3. Postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 4Tos/78/2020 v súvislosti s konaním o Návrhu na odňatie a prikázanie veci inému súdu z dôvodu zaujatosti bolo porušené právo sťažovateľky podľa čl. 2 ods. 2, čl. 16 ods. 1, čl. 17 ods. 1,

čl. 17. ods. 2, čl. 17 ods. 5, čl. 46 ods. 1, čl. 46 ods. 2, čl. 48 ods. 1 Ústavy SR, podľa čl. 5, čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských a práv a základných slobôd.

4. Postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 21T/20/2020 v súvislosti s konaním o Návrhu na odňatie a prikázanie veci inému súdu z dôvodu zaujatosti bolo porušené právo sťažovateľky podľa čl. 2 ods. 2, čl. 16 ods. 1, čl. 17 ods. 1, čl. 17. ods. 2, čl. 17 ods. 5, čl. 46 ods. 1, čl. 46 ods. 2, čl. 48 ods. 1 Ústavy SR, podľa čl. 5, čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských a práv a základných slobôd.

5. Okresnému súdu Nitra sa prikazuje konať vo veci návrhu na odňatie a prikázanie veci inému súdu z dôvodu zaujatosti

6. Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 450,29 EUR, ktoré je Okresný súd Nitra povinný vyplatiť na účet advokáta Mgr. Dávida Štefanku vedený v [REDACTED] [REDACTED] do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

11. Sťažovateľka obsahovo takmer identickými podaniami doručenými ústavnému súdu 22. januára 2021 a 27. januára 2021 doplnila dôvody ústavnej sťažnosti o argumentáciu týkajúcu sa porušenia základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi v konaní o jej žiadosti o prepustenie z väzby. Tvrdila, že o nej na okresnom súde nemal rozhodovať samosudca, ale podľa § 349 ods. 2 Trestného poriadku senát.

II.

Relevantná právna úprava

12. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

13. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

15. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

16. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q), r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

17. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

18. Podľa čl. 16 ods. 1 ústavy nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená. Obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom.

19. Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

20. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

21. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

22. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

23. Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

24. Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

25. Podľa čl. 5 dohovoru:

1. každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:

a) zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom;

b) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby preto, že sa nepodrobila rozhodnutiu vydanému súdom podľa zákona, alebo preto, aby sa zaručilo splnenie povinnosti ustanovenej zákonom;

c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní;

d) iné pozbavenie slobody maloletého na základe zákonného rozhodnutia na účely výchovného dohľadu alebo jeho zákonné pozbavenie slobody na účely jeho predvedenia pred príslušný orgán;

e) zákonné držanie osôb, aby sa zabránilo šíreniu nákazlivej choroby, alebo duševne chorých osôb, alkoholikov, narkomanov alebo tulákov;

f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

2. Každý, kto je zatknutý, musí byť oboznámený bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, s dôvodmi svojho zatknutia a s každým obvinením proti nemu.

3. Každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

4. Každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

5. Každý, kto bol obeťou zatknutia alebo zadržania v rozpore s ustanoveniami tohto článku, má nárok na odškodnenie.

26. Podľa čl. 6 dohovoru:

1. Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

2. Každý, kto je obvinený z trestného činu, sa považuje za nevinného, dokiaľ jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom.

3. Každý, kto je obvinený z trestného činu má tieto minimálne práva:

a) byť bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia proti nemu;

b) mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby;

c) obhajovať sa osobne alebo s pomocou obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú;

d) vylúčať alebo dať vylúčať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako svedkov proti sebe;

e) mať bezplatnú pomoc tlmočníka, ak nerozumie jazyku používanému pred súdom alebo týmto jazykom nehovorí.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a posúdenie vecí ústavným súdom

27. Sťažovateľka porušenie svojich základných práv zaručených v ústave a práv zaručených v dohovore namieta v súvislosti s konaním okresného súdu a krajského súdu o jej návrhoch na odňatie trestnej veci okresnému súdu a krajskému súdu a jej prikázanie iným všeobecným súdom toho istého druhu a stupňa (§ 23 ods. 1 Trestného poriadku), o ktorých podľa sťažovateľky nebolo rozhodnuté napriek tomu, že na ňou navrhovaný postup existovali reálne dôvody.

28. Sťažovateľka tiež namieta porušenie svojich základných práv zaručených v ústave a v dohovore napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým bola zamietnutá jej žiadosť o prepustenie z väzby, nebol prijatý jej písomný sľub a nebola nahradená väzba dohľadom probačného a mediačného úradníka, ako aj napadnutým uznesením krajského súdu o zamietnutí sťažnosti sťažovateľky proti napadnutému uzneseniu okresného súdu.

III.1 K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky v súvislosti s konaním okresného súdu a krajského súdu o jej návrhoch na odňatie a prikázanie veci inému súdu

29. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka podala 27. júla 2020 návrh na odňatie jej trestnej veci z rozhodovania okresného súdu a jej delegovanie na iný zákonný súd a 31. augusta 2020 podala aj návrh na odňatie veci z rozhodovania krajského súdu a jej delegovanie na iný zákonný súd. Z príloh ústavnej sťažnosti, ako aj z predchádzajúcej

rozhodovacej činnosti ústavného súdu (I. ÚS 547/2020) je zrejmé, že sťažovateľka v tej istej trestnej veci podala už 22. mája 2020 okresnému súdu návrh na odňatie a prikázanie veci inému súdu z dôvodu zaujatosti. Návrh bol okresným súdom spolu s trestným spisom predložený najvyššiemu súdu, ktorý ho ale listom pod sp. zn. 5 Ndt 18/2020 z 8. júla 2020 vrátil okresnému súdu. Najvyšší súd oznámil, že o návrhu sťažovateľky na odňatie a prikázanie veci meritórne nerozhodoval, keďže tento bol postavený na námietke zaujatosti, ktorá jednak nebola vznesená bezodkladne a jednak bola založená na dôvodoch, o ktorých sa nekoná. Zároveň poukázal na skutočnosť, že o rovnakom návrhu už bolo rozhodnuté uznesením najvyššieho súdu z 21. októbra 2019 pod sp. zn. 5 Ndt 26/2019.

30. V súlade s uvedeným oznámením najvyššieho súdu reagovali na opätovné návrhy sťažovateľky na odňatie a prikázanie veci inému súdu aj okresný súd a krajský súd. Okresný súd na hlavnom pojednávaní konanom 24. augusta 2020 uviedol, že po oboznámení sa s predmetným návrhom v zmysle ustanovenia § 23 ods. 3 Trestného poriadku nekonal, keďže podľa jeho názoru je založený na tých istých dôvodoch ako predchádzajúci návrh na odňatie a prikázanie veci inému súdu z dôvodu zaujatosti, o ktorom rozhodoval najvyšší súd. Krajský súd prípisom zo 17. septembra 2020 sťažovateľke oznámil, že o jej návrhu nebude meritórne rozhodovať, poukázal na vyjadrenie okresného súdu na hlavnom pojednávaní konanom 24. augusta 2020, ako aj na prípis najvyššieho súdu 8. júla 2020.

31. Ústavný súd lustráciou v registri podaní zistil, že 17. augusta 2020 mu bola doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky vedená pod sp. zn. I. ÚS 547/2020 (Rvp 1864/2020). V uvedenej ústavnej sťažnosti sa sťažovateľka domáhala vyslovenia porušenia čl. 2 ods. 2 ústavy, porušenia základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 5 a čl. 6 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 21 T 20/2020 v súvislosti s konaním o návrhu na odňatie a prikázanie veci inému súdu a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Ndt 18/2020 a jeho listom z 8. júla 2020. Sťažovateľka v predmetnej ústavnej sťažnosti týkajúcej sa tej istej trestnej veci, namietajúc porušenie tých istých práv, uviedla v zásade totožnú argumentáciu týkajúcu sa postupu súdov vo vzťahu k jej návrhom na odňatie a prikázanie veci inému súdu z dôvodu zaujatosti, akurát ústavná sťažnosť sa

týka už uvedeného predošlého návrhu podaného 22. mája 2020 a následného postupu najvyššieho súdu sp. zn. 5 Ndt 18/2020 a jeho listu z 8. júla 2020.

32. O uvedenej ústavnej sťažnosti sťažovateľky ústavný súd rozhodol uznesením sp. zn. I. ÚS 547/2020 z 1. decembra 2020 tak, že ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol z časti pre jej zjavnú neopodstatnenosť a z časti pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

33. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd návrh na začatie konania podľa § 42 ods. 2 písm. f) odmietne podľa odseku 2 a ten istý navrhovateľ podá ústavnému súdu ďalší návrh na začatie konania v inej veci v podstatnej časti zhodný s predchádzajúcim návrhom, ktorý možno odmietnuť z rovnakého dôvodu, rozhodnutie o jeho odmietnutí môže obsahovať zjednodušené odôvodnenie, v ktorom ústavný súd iba poukáže na skoršie rozhodnutie o predchádzajúcom návrhu na začatie konania.

34. Ústavný súd sa v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti v predmetnej časti v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi uvedenými vo svojom skoršom rozhodnutí – uznesení sp. zn. I. ÚS 547/2020 z 1. decembra 2020, týkajúcom sa takmer rovnakej ústavnej sťažnosti sťažovateľky, ktorá bola ústavným súdom odmietnutá.

35. Vychádzajúc z § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde, ústavný súd odmietol sťažovateľkou podanú ústavnú sťažnosť v predmetnej časti bez potreby podrobnejšieho odôvodňovania svojich právnych záverov z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde, a pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 5 a čl. 6 dohovoru, pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

III.2 K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky napadnutým uznesením okresného súdu

36. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu ústavný súd konštatuje, že z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv

alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto ústavnú sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie. Z uvedeného vyplýva, že v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu. Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody.

37. Podľa ustáleného právneho názoru ústavného súdu po zistení nedostatku právomoci v konaní pred ústavným súdom už nie je potrebné skúmať, či sú alebo nie sú splnené ďalšie procesné podmienky. Tomuto postupu totiž bráni zistený nedostatok neodstrániteľnej procesnej prekážky spočívajúci v nedostatku právomoci ústavného súdu.

38. Sťažovateľka podala proti napadnutému uzneseniu okresného súdu sťažnosť, o ktorej bolo rozhodnuté napadnutým uznesením krajského súdu. Sťažovateľka teda využila možnosť podania riadneho opravného prostriedku proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, o ktorom bolo aj rozhodnuté.

39. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľka mala k dispozícii právny prostriedok na ochranu svojich základných práv (ktorý aj využila), o ktorom bol oprávnený rozhodnúť krajský súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

40. Na základe uvedených skutočností ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu okresného súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

41. Pokiaľ sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti navrhuje vysloviť porušenie jej práv postupom a napadnutým uznesením okresného súdu, ústavný súd poukazuje na procesno-právny koncept, v zmysle ktorého postup (okresného súdu) vyvrcholil, a teda bol konzumovaný samotným rozhodnutím (napadnutým uznesením okresného súdu).

III.3 K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu

42. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 59/2019).

43. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav či aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska

neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04).

44. Pri posúdení napadnutého uznesenia krajského súdu nebolo úlohou ústavného súdu preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré krajský súd oprel svoje rozhodnutie, resp. odpovedať na otázku, či sťažovateľka mala byť alebo nemala byť prepustená z väzby na slobodu. Úloha ústavného súdu sa tak v danom prípade obmedzila na posúdenie otázky, či je odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu ústavnoprávne akceptovateľné.

45. Vychádzajúc z týchto základných princípov, ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť sťažovateľky vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu.

46. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu v spojení s odôvodnením prvostupňového uznesenia okresného súdu (právny názor zakotvený v ustálenej judikatúre ústavného súdu totiž zahŕňa požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania, pozri napr. IV. ÚS 350/09, II. ÚS 112/2020).

47. Z relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva:

„Nadriadený súd v rámci plnenia... svojej prieskumnej povinnosti dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne zistil, že aj v súčasnom štádiu trestného stíhania sú u obžalovanej dané a pretrvávajú dôvody väzby preventívnej uvedené v § 71 odsek 1 písmeno c/ Trestného poriadku, ktoré spočívajú v dôvodnej obave, že by v prípade prepustenia na slobodu pokračovala v trestnej činnosti a že tak s prihliadnutím na osobu obžalovanej ako aj povahu prejednávaného prípadu nemožno účel väzby nahradiť dohľadom probačného a mediačného úradníka ani písomným sľubom obžalovanej.

Doposiaľ vykonaným dokazovaním (predovšetkým súdom prvého stupňa konkretizovanými svedeckými výpoveďami) zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo v prejednávanej veci začaté trestné stíhanie (a obžalovanej vznesené obvinenie a na ňu podaná obžaloba) bol (tak ako je v súčasnom štádiu konania ustálené) spáchaný, má znaky trestných činov - zločinu vydierania podľa § 189 odsek 1 Trestného

zákona, zločinu porušovania domovej slobody podľa § 194 odsek 1, odsek 2 písmeno c/, odsek 3 písmeno a/ Trestného zákona a prečinu výtržníctva podľa § 364 odsek 1 písmeno a/ Trestného zákona, a sú tiež dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchala obžalovaná.

Čo sa týka obžalovanou vo viacerých smeroch namietanej doposiaľ ustálenej právnej kvalifikácie konania, z ktorého je dôvodne podozrivá, nadriadený súd zdôrazňuje, že táto je v súčasnom štádiu determinovaná v prípravnom konaní zadováženými a vykonanými dôkazmi, pričom je nevyhnutné tieto doplniť dokazovaním na hlavnom pojednávaní, uskutočnenom už v jeho celom riadnom priebehu, až po ktorého vykonaní môže dôjsť ku konečnému rozhodnutiu o vine alebo nevine obžalovanej a do tohto momentu i k zmene momentálne ustálenej právnej kvalifikácie. Tiež dodáva, že zákonne získané dôkazy v prospech rozhodovania o existencii materiálnych dôvodov väzby hodnotí súd komplexne, každému takémuto dôkazu prináleží istá relevancia, avšak jej hodnota závisí od obsahu informácie, ktorú nesie. Vo vzťahu k namietanému úradnému záznamu je potrebné uviesť, že i keď je sám o sebe de facto nositeľom určitých informácií, de iure sa nejedná o dôkazný prostriedok, a preto nie je možné ň oprieť obžalobu či rozhodnutie o väzbe, keďže je v tomto smere nepoužiteľný (na rozdiel napríklad od svedeckej výpovede podanej osobou, ktorá takýto záznam spísala).

Nadriadený súd sa nestotožnil ani s tvrdením obžalovanej, že odôvodnenie napadnutého uznesenia je v smere legitímnosti jej väzobného stíhania nedostatočné, naopak dospel k záveru, že jeho dôvody v dostatočnej miere reflektujú existenciu materiálnych podmienok väzby obžalovanej a preto na právne úvahy, skutočnosti a okolnosti, ktoré súd prvého stupňa viedli k záveru nielen o dôvodnosti trestného stíhania, ale aj o existencii dôvodnej obavy z pokračovania v páchaní trestnej činnosti, nadriadený súd takto ako na zákonu zodpovedajúce a vykonanými dôkazmi opodstatnené poukazuje.

Poukazujúc na odpis registra trestov a obsah spisového materiálu nadriadený súd uvádza, že väzobný dôvod v zmysle § 71 odsek 1 písmeno c/ Trestného poriadku u obžalovanej vyplýva zo skutočnosti, že bola už 3-krát právoplatne odsúdená, a to pre úmyselnú trestnú činnosť, v súčasnosti je voči nej vedené trestné stíhanie i na Špecializovanom trestnom súde pod sp. zn. BB-4T/18/2016 (v štádiu po vyhlásení odsudzujúceho rozsudku súdu prvého stupňa, ktorý doposiaľ nenadobudol právoplatnosť), ktoré bolo vedené i väzobne s uplatnením inštitútu náhrady väzby dohľadom probačného

a mediačného úradníka, napokon v pokračovaní konania v rozpore s právnymi normami, z ktorého je podozrivá, jej nemala zabrániť ani plynúca skúšobná doba určená jej rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica z 30.10.2017, sp. zn. 1T/42/2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 06.09.2018, sp. zn. 3To/18/2018.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že skutočnosť, že obžalovaná bola v prípravnom konaní súdom prvého stupňa neprávoplatne prepustená z väzby na slobodu (uznesenie sp. zn. 4Tp/11/2020 zo dňa 03.03.2020) a jej väzba bola nahradená prijatím písomného sľubu a dohľadom probačného a mediačného úradníka, ktoré rozhodnutie bolo aj tak napokon zmenené nadriadeným súdom v neprospech obžalovanej (uznesenie sp. zn. 1Tpo/14/2020 zo dňa 25.03.2020), neznamená (ako sa obžalovaná domnieva), že materiálne podmienky väzby v čase tohto rozhodnutia neexistovali, naopak súd prvého stupňa konajúci sudkyňou pre prípravné konanie v odôvodnení zrušeného uznesenia explicitne ich existenciu konštatoval. Je potrebné si uvedomiť, že uplatnenie inštitútu nahradenia väzby jedným zo spôsobov zakotvených v § 80 a § 81 Trestného poriadku je podmienené existenciou dôvodu väzby, len na rozdiel od priameho výkonu väzby plní jej zabezpečovaciu funkciu proporcionálne miernejším zásahom do osobných práv obvineného, resp. obžalovaného.

Na margo otázky porušenia zásady prezumpcie neviny citovanou vetou odôvodnenia napadnutého uznesenia nadriadený súd konštatuje, že takéto porušenie nevzhladol, keďže predmetný úsudok súdu prvého stupňa vychádzal zo skutočností už uvedených vyššie, teda odpisu registra trestov pri zistení troch záznamov v tomto registri (i keď v dvoch prípadoch sa na obžalovanú hľadí, akoby nebola odsúdená) a skutočnosti, že obžalovaná sa mala konania, pre ktoré je trestne stíhaná, dopustiť v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia. Uvedené vyplýva z kontextu celého odseku a z obsahu celého odôvodnenia je zrejmé, že nebolo intenciou súdu prvého stupňa prejudikovať vinu obžalovanej...

Súd prvého stupňa nepochybil ani v ďalších výrokoch napadnutého uznesenia, ktorými nenahradil väzbu u obžalovanej jej písomným sľubom podľa § 80 odsek 1 písmeno c/ ani dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 odsek 1 písmeno c/ Trestného poriadku, dospejúc k záveru o ich nedostatočnosti a nemožnosti dosiahnutia účelu väzby inak ako jej priamym výkonom, s čím sa nadriadený súd taktiež stotožnil a nevzhladol dôvodnosť argumentu obžalovanej porovnávajúceho jej trestnú vec s inými,

keďže kritériom posudzovania spôsobu vedenia trestného stíhania sú vždy konkrétne okolnosti prípadu a osobné pomery konkrétneho obvineného, resp. obžalovaného. Čo sa týka systému elektronického monitorovania, ktorým obžalovaná žiadala nahradiť väzbu nadriadený súd uvádza, že nejde o samostatný spôsob nahradenia väzby v zmysle Trestného poriadku, ale slúži ako podporný (a nevyhnutný) prostriedok k výkonu probačného dohľadu, preto nebolo dôvodné, aby sa súd prvého stupňa takýmto návrhom obžalovanej osobitne (v odôvodnení i výroku) zaoberal.“

48. Ústavný súd po ústavnom prieskume napadnutého uznesenia krajského súdu (a príslušnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu, na ktorého dôvody poukazuje a stotožňuje sa s nimi krajský súd, pozn.) konštatuje, že z jeho odôvodnenia vo vzťahu k zákonom predpokladanému dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pre ktorý aj bola sťažovateľka obmedzená na osobnej slobode, nevyplýva nič, čo by signalizovalo arbitrárny alebo inak ústavne neudržateľný výklad relevantnej zákonnej úpravy vo veci konajúcimi súdmi s dôsledkom porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ústavy. Ústavný súd konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Trestného poriadku podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov podporených vykonaným dokazovaním, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné.

49. Zo záverov, ku ktorým dospel krajský súd pri posudzovaní podmienok väzby sťažovateľky v jej trestnej veci, pritom nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení Trestného poriadku, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Krajský súd vymedzil dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku jeho zákonným pomenovaním a na podporu svojich záverov poukázal na konkrétne skutočnosti vyplývajúce z trestného spisu.

50. Podľa odôvodnenia väzobných rozhodnutí oboch konajúcich súdov základná materiálna podmienka väzby sťažovateľky, a to dôvodnosť podozrenia zo spáchania vyšetovaných skutkov, je primerane zdôvodnená konkretizáciou doterajších výsledkov dokazovania, majúcich, podľa mienky ústavného súdu, dostatočnú relevanciu.

51. Ústavný súd opakovane judikuje, že pri rozhodovaní o väzbe obvineného sa nerozhoduje o jeho vine, resp. nevine, ale posudzuje sa len to, či sú v danom štádiu trestného konania vo vzťahu k osobe obvineného zistené skutočnosti dostatočne odôvodňujúce podozrenie zo spáchania skutku vyšetrovaného trestného činu, keď hĺbkové hodnotenie dôkazov je vyhradené rozhodovaniu vo veci samej a nasleduje zásadne po ukončení dokazovania (pozri napr. II. ÚS 259/2019, II. ÚS 112/2020). Ani skutočnosti, ktoré konajúce súdy prezentovali ako dôvody podporujúce preventívnu väzbu, ktorá bola u sťažovateľky ustálená, a ktoré zároveň podľa súdov vylučujú možnosť nahradenia väzby sťažovateľky miernejším opatrením, sa nejavia ústavnému súdu ako vágne a nepresvedčivé.

52. Právne závery odôvodnenia napadnutého väzobného rozhodnutia krajského súdu (v spojení s predmetným rozhodnutím okresného súdu) korešpondujú so skutkovými zisteniami, a tieto zistenia nie sú výsledkom svojvôle (majú totiž logickú podobu, pričom argumenty sú jasne vysvetlené a sú súčasne dostatočne zrozumiteľné), ale komplexného zhodnotenia všetkých skutkových okolností, významných pre rozhodovanie o väzobnej otázke. Ústavný súd súčasne zastáva názor, že konajúcimi súdmi prezentovaná interpretácia jednotlivých ustanovení aplikovaných právnych noriem (príslušných ustanovení Trestného poriadku týkajúcich sa väzobného rozhodovania) nijako nepopiera ich účel ani zmysel a má teda z hľadiska ich ústavnej konformnosti akceptovateľnú podobu.

53. Ústavný súd tak uzatvára, že konajúce súdy sa posúdením väzobnej veci sťažovateľky zaoberali dostatočne, náležite a primerane.

54. Ústavný súd na základe uvedených skutočností a dôvodov, ako aj s prihliadnutím na svoju judikatúru, podľa ktorej možno za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie, pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti namietajúcej porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

55. Pokiaľ sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti navrhuje vysloviť porušenie jej práv postupom a napadnutým uznesením krajského súdu, ústavný súd vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľka voči postupu krajského súdu nesformulovala žiadne samostatné námietky, poukazuje na procesno-právny koncept, v zmysle ktorého postup (krajského súdu) vyvrcholil, a teda bol konzumovaný samotným rozhodnutím (napadnutým uznesením krajského súdu).

III.4 K namietanému porušeniu práva sťažovateľky podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu

56. Ústavný súd sa osobitne vysporiadal aj so sťažovateľkou formulovanou námietkou porušenia čl. 5 ods. 3 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu v kontexte argumentácie obsiahnutej v ústavnej sťažnosti a upriamuje pozornosť na ustálenú judikatúru ESLP, podľa ktorej je ustanovenie čl. 5 ods. 3 dohovoru aplikovateľné na situáciu prvotnej súdnej kontroly zákonnosti obmedzenia osobnej slobody nasledujúcej bezprostredne po „zatknutí“ (t. j. na prvotné rozhodovanie o vzatí do väzby). Na prípad sťažovateľky, u ktorej išlo o nasledujúcu previerku zákonnosti väzby – žiadosť sťažovateľky o prepustenie na slobodu a rozhodovanie o jej ponechaní vo väzbe, teda aplikovateľné nie je (III. ÚS 81/2017).

57. Pretože neexistuje žiadna príčinná súvislosť medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením čl. 5 ods. 3 dohovoru, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v rámci predbežného prerokovania v časti namietajúcej porušenie práva podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.5 K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu

58. Pokiaľ ide o namietané porušenie základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, ústavný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, v ktorej zdôraznil, že konania všeobecných

súdov, ktorými sa rozhoduje o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení samotnom (konaniami vo veci samej týkajúcimi sa viny obvinenej osoby) a ani konaniami o právach alebo záväzkoch občianskoprávneho charakteru, na ktoré sa vzťahuje čl. 6 ods. 1 dohovoru. Rozhodnutím o väzbe preto nemôže dôjsť k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy, ako ani čl. 6 ods. 1 dohovoru (základné právo na súdnu a inú právnu ochranu, právo na spravodlivý proces), keďže túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 17 ústavy, ako aj čl. 5 dohovoru (m. m. III. ÚS 622/2016). Formulovaný záver sa rovnako vzťahuje i na namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy.

59. Ústavný súd tak ústavnú sťažnosť sťažovateľky posúdil aj v tejto časti namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 6 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

60. V súvislosti so sťažovateľkou namietaným porušením základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 2 ústavy ústavný súd poznamenáva, že toto sa *ratione materiae* vzťahuje špecificky na správne súdnictvo. V prípade sťažovateľky jednoznačne a nespochybniteľne nešlo o konanie a rozhodovanie všeobecných súdov v rámci správneho súdnictva, čo akúkoľvek možnosť vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy *prima facie* vylučuje.

61. S prihliadnutím na uvedené ústavný súd aj v tejto časti ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.6 K namietanej dĺžke rozhodovania o žiadosti sťažovateľky o prepustenie z väzby

62. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti tiež uviedla, že rozhodovanie o jej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu trvalo neprimerane dlhú dobu.

63. Ústavný súd už k rozhodovaniu všeobecných súdov o väzbe obvineného judikoval (III. ÚS 7/00, I. ÚS 18/03), že aj keď sa jednotlivé lehoty z hľadiska požiadaviek

neodkladnosti alebo urýchlenia posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, spravidla lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú týmto požiadavkám. Požiadavke, aby súd bezodkladne rozhodol o zákonnosti väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru, nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (III. ÚS 126/05, III. ÚS 216/07, III. ÚS 147/2011).

64. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že žiadosť sťažovateľky o prepustenie z väzby na slobodu bola okresnému súdu doručená 30. júla 2020 a okresný súd o predmetnej žiadosti rozhodol 24. augusta 2020. Proti uvedenému rozhodnutiu okresného súdu podala sťažovateľka sťažnosť, ktorú písomne odôvodnila podaním z 31. augusta 2020 a následne doplnením tohto podania z 3. septembra 2020. O sťažnosti sťažovateľky rozhodol krajský súd 17. septembra 2020.

65. Z uvedeného je zrejmé, že postup okresného súdu a krajského súdu možno s odkazom na už citovanú judikatúru považovať za urýchlený a z ústavnoprávneho pohľadu akceptovateľný.

66. Aj v tejto časti tak ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

67. Napokon ústavný súd vo vzťahu k podaniam sťažovateľky doručeným mu 22. januára 2021 a 27. januára 2021 odkazuje na § 124 prvú vetu zákona o ústavnom súde, podľa ktorej ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, a súčasne na § 45 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania. Procesnoprávne limity, v ktorých má ústavný súd povinnosť poskytovať sťažovateľke súdnu ochranu, sú rysované nielen rozsahom, no i dôvodmi jej ústavnej sťažnosti podanej v lehote podľa § 124 prvej vety zákona o ústavnom súde. Z uvedeného dôvodu tak už po uplynutí predmetnej lehoty nemožno ústavnú sťažnosť doplniť nielen čo sa týka rozsahu, ale ani dôvodov. Keďže uvedené dve

podania sťažovateľka uskutočnila zjavne po uplynutí zákonnej dvojmesačnej lehoty, ústavný súd sa dôvodmi v nich doplnenými nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. februára 2021

Robert Šorl
predseda senátu